

**UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA**

DIPLOMSKO DELO

**LASTNINJENJE SLOVENSКИH PODJETIJ -
PRIMER KINOPODJETJA KRANJ d.o.o.**

Ljubljana, julij 2002

PETRA BEŠTER

KAZALO

1. UVOD	1
1.1. CILJI OZIROMA NAMEN DIPLOMSKEGA DELA	3
1.2. HIPOTEZA	3
1.3. METODOLOGIJA.....	4
1.4. OPREDELITVE POJMOV	4
1.4.1. <u>PODJETJA Z DRUŽBENIM KAPITALOM</u>	4
1.4.2. <u>DRUŽBENI KAPITAL</u>	5
2. PRAVNE PODLAGE IN NAČINI LASTNINSKEGA PREOBLIKOVANJA DRUŽBENIH PODJETIJ V REPUBLIKI SLOVENIJI	7
2.1. LASTNINSKO PREOBLIKOVANJE PODJETJA	7
2.1.1. <u>PROGRAM PREOBLIKOVANJA</u>	8
2.2. NAČINI LASTNINSKEGA PREOBLIKOVANJA PODJETIJ	9
2.2.1. <u>PRENOS NAVADNIH IMENSKIH DELNIC NA SKLADE</u>	9
2.2.2. <u>NOTRANJA (INTERNA) RAZDELITEV DELNIC</u>	10
2.2.3. <u>NOTRANJI ODKUP DELNIC</u>	12
2.2.4. <u>PRODAJA DELNIC PODJETJA</u>	14
2.2.5. <u>PRODAJA VSEH SREDSTEV PODJETJA</u>	15
2.2.6. <u>PREOBLIKOVANJE PODJETJA Z VEČANJEM LASTNIŠKEGA KAPITALA (DOKAPITALIZACIJA)</u>	15
2.2.7. <u>PRENOS DELNIC NA SKLAD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA RAZVOJ</u>	16
2.3. AKT O LASTNINSKEM PREOBLIKOVANJU IN STATUT	16
2.4. LASTNIŠKI CERTIFIKAT	17
2.5. POTRDILO IZ 25.A ČLENA ZAKONA	18
2.6. ZAVAROVANJE PRAVIC BIVŠIH LASTNIKOV IN NJIHOVIH DEDIČEV	19
2.7. RAZPOLAGANJE Z DRUŽBENIMI SREDSTVI IN DRUŽBENIM KAPITALOM V PREHODNEM OBDOBJU	19
2.8. REVIZIJA ZAKONITOSTI IN PRAVILNOSTI POSLOVANJA V PREHODNEM OBDOBJU	20
2.9. AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA PRESTRUKTURIRANJE IN PRIVATIZACIJO	20
3. LASTNINSKO PREOBLIKOVANJE KINO-PODJETJA KRANJ, P.O.	24
3.1. PREDSTAVITEV PODJETJA (PRED LASTNINJENJEM).....	25
3.2. SKLEP O LASTNINSKEM PREOBLIKOVANJU PODJETJA.....	26
3.2.1. <u>Sklep o lastninskem preoblikovanju podjetja</u>	26
3.3. PROGRAM LASTNINSKEGA PREOBLIKOVANJA PODJETJA V DRUŽBENI LASTNINI - KINOPODJETJE KRANJ, P.O.	30
3.3.1. <u>Postopki pred začetkom preoblikovanja</u>	30
3.3.2. <u>Prvo soglasje Agencije (14. marec 1996)</u>	33
3.3.3. <u>Drugo soglasje Agencije (12. september 1996)</u>	34
3.3.4. <u>Vpis v sodni register – zaključek lastninskega preoblikovanja (6. december 1996)</u>	35
3.4. POLOŽAJ PODJETJA DANES	36
4. SKLEP	37
5. LITERATURA IN VIRI.....	39

1. UVOD

Privatizacija oziroma lastninjenje je v Sloveniji postalo aktualno v času nastanka nove države zaradi spremembe družbeno-političnega in gospodarskega sistema. V nekdanji Jugoslaviji so takrat obstajale tri vrste lastnine: družbena, državna in privatna. Od leta 1991, ko je Slovenija postala samostojna, pa je prišlo do privatizacije oziroma lastninjenja družbene lastnine.

Lastninsko preoblikovanje družbenih podjetij se je pričelo že v SFRJ, s sprejetjem Zakona o podjetjih (Uradni list SFRJ, št. 77/88), (odslej ZOP), ki je pričel veljati dne 1. januarja 1989. S tem zakonom so bila zamenjana določila Zakona o združenem delu (Uradni list SFRJ, št. 53/76), (v nadaljevanju ZZD), ki je uveljavil organizacije združenega dela (v nadaljevanju OZD). Kot osnovno obliko združenega dela je postavil temeljno organizacijo združenega dela (v nadaljevanju TOZD). TOZD-i so se združevali v delovne organizacije (v nadaljevanju DO), le-te pa v sestavljene organizacije združenega dela (v nadaljevanju SOZD). Obstajale so tudi enovite organizacije, brez TOZD, ki so bile označene s p.o. (polna odgovornost).

V OZD je bilo uvedeno tako imenovano neposredno upravljanje. O najpomembnejših vprašanjih so odločali delavci z referendumom. Poleg zbora delavcev, ki so ga sestavljali vsi zaposleni, pa sta bila organa upravljanja še delavski svet in upravni odbor, ki ga je volil delavski svet. Za poslovodne organe – direktorje - je veljal štiri-letni mandat. Direktorji so imeli pravico organizirati in voditi delo. Upravljanje pa je bilo v pristojnosti zbora delavcev in delavskega sveta.

Za ZZD je bilo značilno, da je veljal tako za organizacije na področju gospodarstva kot tudi za organizacije na področju negospodarstva. Seveda je tudi zaradi tega prihajalo do vrste problemov, predvsem na gospodarskem področju, ker so bili kriteriji pridobivanja dohodka enaki tako za institucije, ki so pridobivale sredstva iz

proračuna in na gospodarjenje niso mogle vplivati, kot za organizacije, ki so prosto delovale na trgu.

Značilno za to obdobje je bilo pogosto omejevanje cen, ki jih je za večino izdelkov potrjeval Urad za cene v Beogradu.

Takšno upravljanje je bilo seveda sprejemljivo za družbeno lastnino kot lastnino vseh državljanov, ki pa so jo upravljali posamezni kolektivi.

Zakon o podjetjih je ločil OZD od drugih organizacij na področju gospodarstva. Ta zakon je prvič določal, da so OZD na področju gospodarstva ustanovljene z namenom pridobivanja dohodka oziroma dobička. Pred tem je bil dobiček dejansko prepovedana kategorija. V dohodkovnih razmerjih je vsakomur pripadalo samo tisto, kar je ustvaril sam na osnovi svojega dela.

Zakon o lastninskem preoblikovanju podjetij (Uradni list RS, št. 55/92 s popravljeno prvo novelo Zakona Uradni list RS, št. 7/93 in drugo novelo Zakona Uradni list RS, št. 31/93), (v nadaljevanju ZLPP), določa postopek in načine preoblikovanja nenominiranega, to je lastninsko neopredeljenega družbenega kapitala, v nominiranega (lastninsko opredeljenega) oziroma načine preoblikovanja poslovnega sklada kot dela trajnega kapitala podjetja, nominiranega na družbo, v lastniški kapital, torej v trajni kapital podjetja, nominiran na posamezne pravne ali fizične osebe.

Pri lastninskem preoblikovanju podjetij smo bili udeleženi tudi državljani RS, ki smo od države dobili lastninske certifikate. Ponudb za vlaganje certifikatov je bilo veliko, ni pa bilo nobene institucije, ki bi državljanom svetovala, kam naj certifikate vložijo. Zaradi napačne odločitve nekateri niso dobili ničesar, drugi pa celo desetkratno vrednost.

Zaposleni, bivši zaposleni in upokojenci so lahko vložili certifikate v svoje podjetje.

O načinu lastninskega preoblikovanja je odločalo podjetje samostojno na podlagi zakonskih pravil in predpisov. Možnih je bilo več oblik, ki bodo podrobneje predstavljene v nadaljevanju.

1.1. CILJI OZIROMA NAMEN DIPLOMSKEGA DELA

Namen diplomskega dela je preučiti in predstaviti postopek lastninskega preoblikovanja slovenskih podjetij po osamosvojitvi Slovenije, s poudarkom na konkretnem primeru Kinopodjetja Kranj, p.o.

Diplomsko delo bo razdeljeno na dva glavna dela.

V prvem delu bom predstavila pravne podlage in načine lastninskega preoblikovanja družbenih podjetij v RS, drugi del pa bo namenjen predstavitvi konkretnega postopka lastninskega preoblikovanja Kinopodjetja Kranj. Eden izmed ciljev diplomskega dela je preveriti, ali je lastninjenje Kinopodjetja Kranj potekalo po nekem ustaljenem modelu ali so bile prisotne kakšne posebnosti. Skušala bom tudi preveriti, ali je bila privatizacija pozitivna, v smislu, da je njen pojav pozitivno vplival na poslovanje izbranega podjetja. Zanimalo me bo, če so bili z dokončanjem postopka lastninjenja postavljeni dovolj trdni temelji, na katerih bo podjetje lahko gradilo uspešno prihodnost. Za konec pa bom prikazala oziroma ocenila še posledice lastninskega preoblikovanja za zaposlene v Kinopodjetju Kranj.

1.2. HIPOTEZA

Hipoteza 1:

Lastninjenje Kinopodjetja Kranj, p.o., je potekalo brez večjih zapletov in v skladu z zakonsko določenimi pravili in pričakovanji zaposlenih.

Hipoteza 2:

Položaj Kinopodjetja Kranj, p.o., se je po lastninjenju izboljšal.

Glede na to, da so z zaključkom postopka lastninjenja lastniki podjetja postali konkretni posamezniki, predvidevam, da jim je bilo v večjem interesu, da se potrudijo za čim boljši poslovni rezultat podjetja. Za dosego tega so bili pripravljeni več vlagati v podjetje (obnova kinodvoran, imidž podjetja, reklame,...), kar naj bi posledično privedlo do boljšega obiska kinopredstav in s tem do večjega dobička.

1.3. METODOLOGIJA

Študija lastninskega preoblikovanja podjetij s konkretnim primerom Kinopodjetja Kranj, p.o., bo temeljila na analizi pravnih dokumentov (ZGD, ZLPP, Slovenski računovodski standardi, itd.) na študiju različne strokovne literature s področja lastninjenja podjetij ter na analizi dokumentov in drugih finančnih podatkov, ki se nanašajo na lastninjenje Kinopodjetja Kranj.

1.4. OPREDELITVE POJMOV

ZLPP ureja lastninsko preoblikovanje oziroma spreminjanje družbenega kapitala podjetij v kapital znanih lastnikov.

1.4.1. PODJETJA Z DRUŽBENIM KAPITALOM

Podjetja z družbenim kapitalom so podjetja, ki imajo v bilanci stanja med viri sredstev izkazan tudi poslovni sklad kot del svojega trajnega kapitala, ki je v lasti podjetja. Podjetje se šteje za podjetje z družbenim kapitalom ne glede na delež, ki ga ima poslovni sklad v njegovem celotnem kapitalu. Sem spadajo torej tudi podjetja v mešani lastnini.

ZLPP določa, da pravne osebe niso dolžne opraviti lastninskega preoblikovanja, kljub temu da izkazujejo med lastnim trajnim kapitalom tudi družbeni kapital (poslovni sklad). Te pravne osebe so podjetja oziroma druge pravne osebe, ki

opravljajo dejavnosti posebnega družbenega pomena (negospodarske dejavnosti) in so se lastninsko preoblikovale po Zakonu o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91) oziroma, ki opravljajo gospodarske javne službe (komunalne, transportne, elektro-energetske, poštne, telefonske in podobne) in se bodo deloma ali v celoti lastninsko preoblikovale v skladu z Zakonom o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/93); banke in zavarovalnice; podjetja, katerih dejavnost je prirejanje iger na srečo; podjetja, ki se preoblikujejo po Zakonu o zadrugah (Uradni list RS, št. 13/92 in 7/93); podjetja, ki se preoblikujejo po Zakonu o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93); podjetja v stečajnem postopku od pravnomočnosti sklepa o začetku stečajnega postopka dalje, ker začeti proces lastninskega preoblikovanja nadaljujejo in dokončajo v skladu z Zakonom o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji (Uradni list SFRJ, št. 84/89).

V skladu z ZLPP so se lastninsko preoblikovala tudi podjetja oziroma druge pravne osebe, ki opravljajo časopisno, radijsko in televizijsko, časopisno agencijsko, filmsko informativno in založniško dejavnost, razen tistih delov teh podjetij, ki opravljajo dejavnosti, ki so v Zakonu o gospodarskih družbah (odslej ZGD) opredeljene kot javne službe.

Postopek preoblikovanja je zelo dolgotrajen. Podjetja, ki se niso preoblikovala v roku, kot ga je določil ZLPP, so prešla na Razvojni sklad RS, sedaj Slovenska razvojna družba, d.d., (odslej SRD), ki še sedaj občasno razpisuje lastninsko preoblikovanje podjetij.

1.4.2. DRUŽBENI KAPITAL

Družbeni kapital predstavlja družbeno lastnino in je po zakonu razlika med vrednostjo vseh sredstev in vrednostjo vseh obveznosti podjetja.

Preoblikovati so se morala podjetja, ki so imela negativni družbeni kapital.

Z vrednostjo sredstev so po zakonu mišljene vse opredmetene in neopredmetene stvari, pravice in denarna sredstva, ki sestavljajo premoženje podjetja (celotna aktiva), razen stvari, ki po začasni odredbi o povrnitvi premoženja, izdani na podlagi predpisov, ki urejajo vračanje nasilno odvzetega premoženja (denacionalizacijo), pomenijo zavarovanje tega zahtevka in jih mora podjetje popisati in izločiti iz svojega premoženja; preostalih, nedenacionaliziranih kmetijskih zemljišč in gozdov, ki so prešli v last Republike Slovenije oziroma občin v katerih so in jih mora podjetje prenesti v upravljanje Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS, ki upravlja s tem premoženjem (Uradni list RS, št. 10/93) in preostalih objektov, ki so na območju Triglavskega narodnega parka v podjetjih, ki opravljajo turistično dejavnost (ne glede na kraj sedeža podjetja).

Pri obveznostih pri izračunu družbenega kapitala zakon poleg običajnih obveznosti (iz poslovanja, financiranja, ipd.) šteje tudi obveznosti do pravnih in fizičnih oseb na podlagi njihovih trajnih vlog v podjetje (joint venture) ter trajne kapitalske vloge, navadne in prednostne delnice ali deleže, ki pripadajo posameznim pravnim ali fizičnim osebam, povečane za sorazmerni del rezervnega sklada.

Podjetje ugotovi velikost družbenega kapitala, ki ga mora lastninsko preoblikovati, z otvoritveno bilanco (po metodologiji). Sestavi jo samo po posebni metodologiji, ki jo je na predlog Agencije RS za prestrukturiranje in privatizacijo (odslej Agencija), predpisala vlada RS (Uredba o metodologiji za izdelavo otvoritvene bilance stanja, Uradni list RS, št. 24/93; odslej metodologija).

Otvoritveno bilanco po metodologiji morajo sestaviti vsa podjetja, ki so se bila dolžna lastninsko preoblikovati. Sestaviti so jo morala po stanju 1. januarja 1993 najkasneje do 31. decembra 1993.

Za negativno razliko med vrednostjo osnovnega kapitala podjetja oziroma vrednostjo podjetja, ugotovljeno z otvoritveno bilanco po metodologiji, in vrednostjo podjetja, ugotovljeno na podlagi ocenitve pooblaščenega cenilca, se je v otvoritveni bilanci zmanjšal osnovni kapital podjetja in povečale so se dolgoročne

rezervacije (badwill), za pozitivno razliko pa so se povečale nematerialne naložbe (goodwill) in osnovni kapital podjetja.

Z lastninskim preoblikovanjem so se morala podjetja preoblikovati tudi organizacijsko, v eno od z ZGD opredeljenih organizacijskih oblik družb. Vsako lastninsko preoblikovanje podjetij po zakonu se je vpisalo v sodni register.

2. PRAVNE PODLAGE IN NAČINI LASTNINSKEGA PREOBLIKOVANJA DRUŽBENIH PODJETIJ V REPUBLIKI SLOVENIJI

2.1. LASTNINSKO PREOBLIKOVANJE PODJETJA

Kot že napisano, je lastninsko preoblikovanje dajalo dve možnosti in to kot prodaja celotnega družbenega kapitala - kot kombinacija neodplačne razdelitve preoblikovanja (največ 60% in najmanj 40% po ocenjeni vrednosti) enega dela in prenosa drugega dela družbenega kapitala podjetja na institucije, določene z zakonom.

Podjetja se za prodajo celotnega premoženja niso odločala, ker so zaposleni lahko zaradi prodaje izgubili delo. Lahko pa je podjetje izbiralo med različnimi možnostmi lastninskega preoblikovanja, katerega stroške je nosilo podjetje samo: prenos navadnih delnic na določene državne sklade (neodplačna razdelitev družbenega kapitala – do 20% kapitala), notranja (interna) razdelitev delnic (brezplačna razdelitev družbenega kapitala); notranji odkup delnic; prodaja delnic podjetja; prodaja vseh sredstev podjetja; dokapitalizacija z lastniškim kapitalom; prenos delnic podjetja na Sklad za razvoj.

2.1.1. PROGRAM PREOBLIKOVANJA

Podjetja so morala v roku, ki ga je določal zakon, sprejeti program lastninskega preoblikovanja.

2.1.1.1. Vsebina programa

Vsebino programa je določal ZLPP. Program pa je določal načine lastninskega preoblikovanja oziroma njihovo kombinacijo; predhodno oziroma vzporedno finančno in organizacijsko prestrukturiranje podjetja; predvideni način prodaje podjetja oziroma njegovih posameznih sredstev (javno zbiranje ponudb za nakup delnic ali sredstev, javno vpisovanje delnic, javna dražba delnic ali sredstev, neposredna prodaja in drugo); merila za izbiro ponudnikov.

Otvoritvena bilanca je bila sestavni del programa, ali drugače rečeno, njegova osnova.

2.1.1.2. Sprejemanje programa

Potrebno je bilo določiti pravice in opredeliti načine oziroma oblike in vsebine sodelovanja delavcev pri sprejemanju programa razreševanja presežnih delavcev. Likvidacija (prodaja vseh sredstev) podjetja oziroma lastninsko preoblikovanje podjetja brez soudeležbe zaposlenih je pomenila sicer eno od osnovnih izhodišč zakona. Program je sprejemal delavski svet ali drugi organi upravljanja. Sprejeti program je podjetje predložilo v odobritev Agenciji za lastninsko preoblikovanje podjetij, ki je presodila o njegovi ustreznosti najkasneje v tridesetih dneh po prejemu programa. Z vsebino odobrenega programa je morale podjetje pisno seznaniti zaposlene, upnike, do katerih je imelo dolgoročne obveznosti, ter upravičence iz naslova denacionalizacije.

Z objavo programa v Uradnem listu RS pa je morale podjetje najkasneje v tridesetih dneh po odobritvi seznaniti tudi širšo javnost.

2.1.1.3. Rok za pripravo programa in za izvedbo lastninskega preoblikovanja

Rok za pripravo programa ni bil neposredno določen, vendar pa je bilo po 20. členu zakona potrebno izvesti lastninsko preoblikovanje podjetja in vložiti prijavo za vpis v sodni register pri pristojnem sodišču najkasneje v dvanajst mesecih od začetka aktivnosti.

2.1.1.4. Zaključek lastninskega preoblikovanja

Preoblikovanje podjetja se je zaključilo z dnem vpisa lastninsko preoblikovanega podjetja v sodni register. Predloga za vpis v register je moralo biti tudi eno soglasje Agencije k preoblikovanju in sicer najkasneje v tridesetih dneh od prejema popolne vloge.

Vodstvo oziroma zaposleni v podjetjih so imeli interes, da je vrednost družbenega kapitala čim nižja, da bi bil njihov delež, pridobljen na osnovi certifikatov, čim večji. Enako je veljalo tudi za kasnejši odkup.

Pri ocenjevanju so imela prednost podjetja, katerim je vrednost povečevala blagovna znamka, dobre gospodarske povezave, osvojen trg, primerne cene in podobno. V glavnem se je cenila materialna vrednost podjetja, nematerialna pa precej manj.

2.2. NAČINI LASTNINSKEGA PREOBLIKOVANJA PODJETIJ

ZLPP je določal načine lastninskega preoblikovanja:

2.2.1. PRENOS NAVADNIH IMENSKIH DELNIC NA SKLADE

Po zakonu je moralo podjetje 40% družbenega kapitala v obliki navadnih imenskih delnic razdeliti na določene državne sklade. To so Kapitalski sklad pokojninskega in

invalidskega zavarovanja (10%); Slovenski odškodninski sklad (10%); Sklad RS za razvoj (odslej Sklad, 20%).

Za izdajo delnic so bili določeni naslednji pogoji: da imajo delnice nominalno vrednost, ki je mnogokratnik števila tisoč, da dajejo pravico do upravljanja (vsaka delnica pomeni en glas), da dajejo sorazmerno pravico do dividende, da se glasijo na ime, da so prenosljive brez omejitev in da dajejo ob stečaju ali likvidaciji podjetja pravico do izplačila sorazmernega dela iz stečajne oziroma likvidacijske mase.

2.2.2. NOTRANJA (INTERNA) RAZDELITEV DELNIC

Z interno razdelitvijo delnic so pridobili zaposleni, bivši zaposleni in upokojenci pravico, da zamenjajo lastninske certifikate.

Interna razdelitev delnic je obsegala največ 20% družbenega kapitala ugotovljenega z otvoritveno bilanco. Šlo je za navadne delnice na ime, z lastnostmi kot jih imajo tiste, ki se prenašajo na državne sklade, le da dve leti od izdaje niso bile prosto prenosljive razen z dedovanjem. Upravičenci do pridobitve delnic v okviru notranje razdelitve delnic so bili zaposleni, bivši zaposleni in upokojeni delavci podjetja. Pogoj je bil, da so bili na dan uveljavitve zakona (5. decembra 1992) živi in da so bili državljani Republike Slovenije oziroma, če niso bili državljani, da so bili v času od sprejema splošne kolektivne pogodbe za gospodarstvo (Uradni list RS, št. 31/90 in 11/93), t. j. 1. septembra 1992, stalno ali začasno, ves ta čas ali samo nekaj tega časa zaposleni v podjetju s sedežem v RS.

Če upravičenec na dan notranje razdelitve delnic ne bi bil več živ, bi prešle njegove pravice na njegovega zakonitega naslednika oziroma dediča.

Za zaposlenega se je štela oseba, ki je bila zaposlena v podjetju v trenutku notranje razdelitve, za bivšega zaposlenega oseba, ki v tistem trenutku ni bila več

zaposlena v podjetju, za upokojenca pa oseba, ki se je pred dnem interne razdelitve upokojila, če je pred tem delala v podjetju.

Notranjo razdelitev delnic je opravilo podjetje v zameno za lastniške certifikate in potrdila iz 25.a člena zakona in sicer v razmerju 1:1 nominalnih vrednosti lastniških certifikatov oziroma potrdil, določenih z zakonom, in družbenega kapitala po otvoritveni bilanci stanja, povečanega za pripadajoči del rezerv. Preostanek delnic do vrednosti 40% družbenega kapitala pa je lahko podjetje na podlagi notranjega razpisa zamenjalo za lastniške certifikate zaposlenih, če jih niso uporabili pri interni razdelitvi upravičencev in ožjih družinskih članov zaposlenih, ali pa jih je preneslo na Sklad za kasnejšo notranjo odprodajo upravičencem.

Če so predloženi lastniški certifikati in potrdila upravičencev presegali 20% družbenega kapitala, se je ta presežek, če so se upravičenci s tem strinjali, lahko uporabil tudi za notranji odkup. Razdelitev delnic je bila sorazmerna velikosti predloženih certifikatov in potrdil.

Upravičenec, ki ni sodeloval pri interni razdelitvi, ni bil upravičen do notranjega odkupa.

Za notranji odkup družbenega kapitala podjetja so se lahko uporabili presežni lastniški certifikati in potrdila iz 25.a člena zakona vseh upravičencev.

Upravičenec, ki se ni odločil za sodelovanje pri notranji razdelitvi navadnih delnic oziroma se je odločil zanjo, ne pa tudi za sodelovanje s presežkom lastniškega certifikata (potrdila) pri notranjem odkupu delnic podjetja, je lahko svoje presežke uporabil za pridobitev delnic PID-ov ter za nakup delnic podjetij, ki so se lastninsko preoblikovala z javno prodajo delnic.

2.2.3. NOTRANJI ODKUP DELNIC

Pri notranjem odkupu delnic je šlo za prodajo preostalih delnic (v obsegu do 40% družbenega kapitala) podjetja. Ta način preoblikovanja je bil možen le v povezavi s prvima dvema že opisanima. Zaposlenim je dajal možnost za odkup delnic podjetja s popustom, ki znaša (50%) in postopnim odplačevanjem. Upravičenci so bili pozvani javno, hkrati z objavo programa lastninskega preoblikovanja, ki pa je bil sprejet le, če se ga je udeležila najmanj tretjina vseh zaposlenih v podjetju oziroma v podjetju in podjetjih hčerah.

Upravičenci za odkup so bili poleg zaposlenih v podjetju in podjetjih hčerah tudi bivši zaposleni in upokojeni delavci podjetja in podjetij hčera, ki so se udeležili notranje razdelitve delnic podjetja. Udeleženci programa notranjega odkupa pa so postali s plačilom prvega paketa delnic.

Udeleženci so lahko vstopali in izstopali iz programa notranjega odkupa delnic, če se le ni zmanjšalo število udeležencev na tretjino ali manj vseh zaposlenih. V tem primeru se je program prekinil. Sicer pa je program trajal, dokler udeleženci niso odkupili od Sklada vseh delnic, določenih s pogodbo.

Pri notranjem odkupu delnic je podjetje najprej razdelilo in preneslo v predpisanem obsegu navadne delnice na našete državne sklade ter opravilo notranjo razdelitev oziroma zamenjavo delnic podjetja za lastniške certifikate in potrdila iz 25.a člena zakona. Nato je preneslo na Sklad še navadne delnice, ki so jih bili upravičenci pripravljeni kupiti v okviru notranjega odkupa. Pogodbo v imenu upravičencev odkupa je sprejelo podjetje.

Pogodbeni rok za notranji odkup podjetja je trajal štiri leta. Znesek je moral biti vplačan v petih obrokih, s tem da je bil prvi, ki ni mogel biti manjši od 20%, vplačan takoj ob podpisu pogodbe. Ostali štirje obroki pa so bili plačani z enoletnimi razmiki, nobeden pa ni smel biti manjši od 25% možnosti odkupa.

Pogodbeni znesek je bil enak nominalni vrednosti odkupnega dela družbenega kapitala, povečani za pripadajoči del vrednosti rezerv, ugotovljenih z otvoritveno bilanco po metodologiji.

Znesek se je revaloriziral z indeksom rasti cen na drobno, in sicer od 1. januarja 1993 do dneva (delnega) vplačila. Cena delnic notranjega odkupa je bila tako revalorizirana nominalna vrednost, povečana za pripadajoči del rezervnega sklada.

Ob plačilu zapadle obveznosti se je kupcem priznal 50% popust.

Sredstva, s katerimi so delavci podjetja plačevali posamezne pakete delnic, so bila denarna vplačila delavcev, neizplačane plače, sredstva iz naslova delitve dobička ter neizplačane dividende, ki so bile namenjene za odkup.

Vplačila v podjetje za nakup delnic pred lastninskim preoblikovanjem so se od dneva vplačila do dneva nakazila Skladu revalorizirala in obrestovala. Mera revalorizacije je bila predpisana v velikosti stopnje rasti cen na drobno. Obrestna mera je znašala 8% letno.

Če so vplačila udeležencev presegla znesek v program notranjega odkupa vključenega kapitala, so se vplačani zneski ustrezno zmanjšali. Merilo je bil povprečni mesečni osebni dohodek zadnjih treh mesecev.

Zapadle ali le delno poravnane pogodbene obveznosti s strani podjetja v kakem letu je lahko Sklad za neplačane delnice uveljavljal polno glasovalno pravico. Sicer ne. Sklad je tudi prosto razpolagal z neodkupljenim delom delnic, ki je zapadel v plačilo. Za te delnice Sklad ni imel glasovalne pravice.

Delnice, ki so jih udeleženci programa notranjega odkupa pridobili v zameno za lastniške certifikate oziroma potrdila, so prvi dve leti po pridobitvi neprenosljive, tudi med udeleženci programa notranjega odkupa, razen z dedovanjem. Po dveh letih pa so postale enake vsem ostalim delnicam iz program notranjega odkupa.

Delnice, ki so jih upravičenci pridobili s plačilom, so bile prosto prenosljive v skladu z določili zakona in statuta družbe.

2.2.4. PRODAJA DELNIC PODJETJA

Prodaja delnic podjetja je bila lahko **popolna** (prodaja vseh delnic podjetja) ali **delna**.

Če je bil del kapitala podjetja že lastniško opredeljen, se je podjetje lahko odločilo le za kombinacijo več načinov lastninskega preoblikovanja. Uporaba le tega je bila možna le, če je bilo podjetje v celoti v družbeni lasti.

Delnice podjetja so se prodale na podlagi javnega razpisa z zbiranjem ponudb, z javno prodajo ali na javni dražbi.

Prodaja se je izvršila na način, kot ga za posamezno obliko predpisujejo zakoniti predpisi.

Navadne delnice, ki jih je podjetje nameravalo javno prodati, je preneslo na Sklad. Ta je s kupcem sklenil pogodbo o nakupu. Skladu je tako pripadla tudi kupnina od prodanih delnic.

Ne glede na to, kdo je izvajal lastninsko preoblikovanje (podjetje samo ali Agencija), je moralo podjetje v vsakem primeru izvesti prenos navadnih delnic na že omenjene državne sklade, še preden je določilo obseg navadnih delnic, ki naj bi jih javno prodalo. Če pa naj bi prepustilo preoblikovanje Agenciji, je morala ta prenos opraviti ona.

Šlo je torej za dve sestavini prenosa kapitala in sicer prenos celotnega kapitala podjetja na Sklad in za prodajo vseh delnic oziroma celotnega kapitala podjetja

2.2.5. PRODAJA VSEH SREDSTEV PODJETJA

V tem primeru je šlo za prodajo vseh sredstev podjetja (likvidacijo) in ne več za prodajo lastništva podjetja, ki sicer posluje dalje, kot smo obravnavali doslej. To je možno le v primerih, ko je kapital podjetja v celoti družben.

Podjetje vse prenese na Sklad, ki tudi sklene pogodbo (eno ali več) o prodaji. Vse obveznosti podjetja prevzame Sklad, ki mu pripada tudi kupnina. 40% le te je dolžan prenesti na državne sklade, ostanek kupnine pa po poravnavi vseh obveznosti podjetja namensko uporabi za ukrepe aktivne politike zaposlovanja. Zaposleni v tem primeru prejmejo plačilo za lastniške certifikate.

Podjetje se likvidira s prodajo sredstev. Njegovo delovanje preneha z dnem, določenim s prodajno pogodbo, in takrat se tudi izbriše iz sodnega registra. Vse stroške likvidacije nosi Sklad.

V tem primeru podjetju ni potrebno sestaviti otvoritvene bilance in ne ugotavljati velikosti družbenega kapitala. To je tako enako doseženi kupnini.

2.2.6. PREOBLIKOVANJE PODJETJA Z VEČANJEM LASTNIŠKEGA KAPITALA (DOKAPITALIZACIJA)

Kapitalska sestava podjetja se je spreminjala le posredno, ne pa tudi neposredno, kot sprememba lastniške sestave nasproti dosedanji. Lastniški kapital podjetja je pomenil kakršenkoli kapital podjetja, ugotovljen z otvoritveno bilanco.

Podjetje je za povečanje svojega kapitala izdalo dodatne navadne delnice z enakimi nominalnimi vrednostmi, kot so jih imele delnice, izdane za obstoječi kapital. Pripadala mu je kupnina, ki jo je lahko uporabilo le za investicije v osnovna sredstva oziroma odplačila dolgoročnih obveznosti.

Dekapitalizacija je morala znašati najmanj 30% bonitete.

2.2.7. PRENOS DELNIC NA SKLAD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA RAZVOJ

Družbeni kapital oziroma delnice, ki so ostale v podjetju po neodplačni razdelitvi na državne sklade (40%), zamenjavi navadnih delnic za lastniške certifikate upravičencev (20%) in javnim programom lastninskega preoblikovanja določenih navadnih delnic, je preneslo podjetje na Sklad (prenos nepreoblikovanega ostanka družbenega kapitala). O vrsti delnic, prenesenih na Sklad, je odločal pristojni organ upravljanja.

Ob prodaji teh delnic (po tržni ceni), je podjetje lahko uveljavilo predkupno pravico v 45 dneh po objavi prodaje. Podjetje je odkup delnic prikazalo kot zmanjšanje delniškega kapitala (odkupljene delnice se umaknejo in razveljavijo). Na Sklade se je družbeno premoženje prenašalo s prednostnimi delnicami.

Prednostna delnica je delnica, ki se glasi na ime Sklada; daje prednostno pravico do stalne dividende 2% letno pred izplačilom dividende na navadne delnice; je kumulativna - če podjetje v kakem letu ne zagotovi stalne dividende, se obveznost za njeno izplačilo prenese v naslednje leto (-a); je participativna - če dividenda na navadno delnico presega stalno dividendo, se tudi na prednostno izplača ta (večja) dividenda; ima nominalno vrednost, ki je mnogokratnik števila deset; daje glasovalno pravico, sorazmerno deležu v kapitalu podjetja, pri odločanju o statusnih spremembah in o prenehanju podjetja, o povečanju ali zmanjšanju kapitala ter o prodaji, vlaganju ali zakupu znatnega dela sredstev podjetja; ne daje pa pravice do predlaganja, ob stečaju ali likvidaciji podjetja daje pravico do sorazmernega poplačila pred poplačilom navadnim delničarjem.

2.3. AKT O LASTNINSKEM PREOBLIKOVANJU IN STATUT

V postopku o lastninskem preoblikovanju so podjetja sprejela akt o lastninskem preoblikovanju, ki je določal postopek in način preoblikovanja, število delnic, ki so pripadale delničarjem in druga določila, ki jih je določal ZLPP.

Poleg Akta o lastninskem preoblikovanju je podjetje sprejelo tudi statut delniške družbe, za družbe z omejeno odgovornostjo pa pogodbo o ustanovitvi d.o.o..

Statut je imel predpisano vsebino po določilih ZGD-ja oziroma pred tem po določilih ZLPP. Po ZOP je bilo mogoče ustanavljati podjetja v mešani lastnini in oblikovati delniške družbe in družbe z omejeno odgovornostjo.

S tem zakonom se je dejansko začelo lastninsko preoblikovanje, ki je bilo dokaj stihijsko, brez pravega nadzora in je omogočalo posameznikom pridobiti določena družbena sredstva.

Nadzor nad tem preoblikovanjem je imel družbeni pravobranilec samoupravljanja, ki se je pozneje preoblikoval v družbenega pravobranilca.

S takšnim preoblikovanjem so se podjetja hotela izogniti denacionalizacijskim zahtevam.

Zakon o denacionalizaciji (Uradni list RS, št. I/27/91) je določal, da podjetjem v mešani lastnini ni potrebno vračati nepremičnin v last, ampak je zahteve prevzel takratni Odškodninski sklad RS.

Nekaterim od podjetij, ki so se preoblikovala po ZOP, je sodišče razveljavilo sklep o preoblikovanju in kot družbena podjetja so se morala ponovno preoblikovati po novih predpisih. V Kranju je poznan primer podjetja Elita.

2.4. LASTNIŠKI CERTIFIKAT

Lastniški certifikat je listina, ki daje lastniku pravico do udeležbe pri brezplačni razdelitvi dela družbenega kapitala podjetij. Pravico do le tega imajo vse osebe, ki so bile na dan uveljavitve zakona (5. decembra 1992) državljani RS. Izda jih RS.

Njihova skupna vrednost lahko doseže 40% celotnega družbenega kapitala podjetij v preoblikovanju.

Lastnik oziroma imetnik lahko uporabi lastniški certifikat za pridobitev delnic ali deleža v podjetju v katerem je ali je bil zaposlen, v okviru notranje razdelitve delnic; za pridobitev delnic ali deleža v podjetju v katerem je ali je bil zaposlen ožji družinski član, v okviru notranjega odkupa delnic; za nakup delnic ali deleža v podjetju v katerem je bil zaposlen ožji družinski član, v okviru notranjega odkupa delnic; za pridobitev delnic pooblaščenih investicijskih družb; za nakup delnic podjetij, ki se lastninsko preoblikujejo z javno prodajo delnic; za nakup delnic ali drugega premoženja RS in podjetij v njeni lasti, ki se ponudijo javnosti v odkup oziroma v zamenjavo za lastniške certifikate.

2.5. POTRDILO IZ 25.A ČLENA ZAKONA

Zaposleni so imeli posebne pravice iz zaposlitve. Potrdilo iz 25.a člena zakona je potrdilo z lastnostmi in pravicami lastniškega certifikata, ki jih podjetja lahko izdajo zaposlenim za premalo izplačane osebne dohodke. Podlaga za velikost teh potrdil je negativna razlika med izplačanimi čistimi osebnimi dohodki in čistimi osnovnimi osebnimi dohodki, izračunanimi v skladu s kolektivnimi pogodbami.

Čisti osnovni osebni dohodki so čisti osebni dohodki, izračunani iz bruto osnovnih osebnih dohodkov, določenih s tarifnim delom kolektivne pogodbe dejavnosti. Razlike se po posameznih mesecih revalorizirajo z rastjo cen na drobno.

Potrdilo se izda vsakemu upravičencu oziroma delavcu posebej. V otvoritveni bilanci podjetje ne izkaže obveznosti do teh potrdil. Ob izdaji potrdil mora podjetje obračunati tudi davke in prispevke ter jih plačati Kapitalskemu skladu skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja s prenosom dodatnih delnic. Za vrednost teh delnic se zmanjša vrednost družbenega kapitala, ki je sicer namenjen notranji razdelitvi ali odkupu delnic.

2.6. ZAVAROVANJE PRAVIC BIVŠIH LASTNIKOV IN NJIHOVIH DEDIČEV

Zakon določa roke in postopke uveljavljanja zahtevkov upravičencev iz naslova denacionalizacije do podjetij ter načine (oblike) zavarovanja teh zahtevkov pri podjetjih, ki se lastninsko preoblikujejo.

Upravičenec je moral po zakonu o denacionalizaciji vložiti zahtevek pri občinskem upravnem organu za kmetijstvo, za gospodarstvo oziroma za stanovanjske in komunalne zadeve, odvisno od tega, na katere vrste premoženja se je zahtevek nanašal, najkasneje do 7. junija 1993. Zamudniki roka so lahko uveljavljali le še odškodnino, ki se jim je priznala v obliki obveznic Slovenskega odškodninskega sklada, v obliki delnic RS ali v obliki lastniškega certifikata.

Lastninsko preoblikovanje ne more biti v škodo denacionalizacijskim upravičencem. Če denacionalizacijski postopek ni bil končan do zaključka lastninskega preoblikovanja, so se sredstva za ta namen rezervirala.

2.7. RAZPOLAGANJE Z DRUŽBENIMI SREDSTVI IN DRUŽBENIM KAPITALOM V PREHODNEM OBDOBJU

Od dneva uveljavitve zakona do končanja lastninskega preoblikovanja so bile prepovedane vse statusne spremembe (delitev, izločitev, spojitev ali pripojitev) podjetja, ki niso bile predvidene s programom lastninskega preoblikovanja. Razen s soglasjem Agencije podjetje ni moglo razpolagati s sredstvi večjimi od vrednosti od 10% knjižne vrednosti družbenega kapitala.

To pomeni, da za kakršnekoli transakcije med izvajanjem sprejetega programa lastninskega preoblikovanja podjetja ni bilo nikakršnih zadržkov, ker so podjetja v programu lahko vse to predvidela in jih nato v njegovem okviru tudi izpeljala.

2.8. REVIZIJA ZAKONITOSTI IN PRAVILNOSTI POSLOVANJA V PREHODNEM OBDOBJU

Revizija pomeni finančni, računovodski in pravni pregled dotedanjih preoblikovanj. Postopek revizije se sproži le, če obstaja utemeljen sum, da je prišlo do oškodovanja družbene lastnine. Opravi jo Služba družbenega knjigovodstva v RS, postopek pa predpiše vlada RS.

Če v revizijskem postopku niso ugotovljena oškodovanja družbenega premoženja po 48.a členu, družbeni pravobranilec pa na podlagi revizijskega poročila oceni, da gre za oškodovanja, začne postopek za razveljavitev ali ugotovitev ničnosti dejanj oziroma postopek za spremembo pogodbeno dogovorjenih velikosti deležev v upravljanju ali drugače o delitvi dobička, če niso določeni v skladu z velikostjo vloženih sredstev.

Postopek izpodbijanja oziroma ugotavljanje ničnosti registrsko sodišče zaznamuje v sodni register. Vsako razpolaganje podjetja s temi sredstvi je v tem času nično. Postopek je hiter in prost plačila sodnih taks, stroške zastopanja pa krije Sklad. Če pride do kakršnihkoli neuskladitev v zakonsko določenem roku za preoblikovanje, celotno družbeni kapital podjetja preide v last in upravljanje Sklada.

2.9. AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA PRESTRUKTURIRANJE IN PRIVATIZACIJO

Agencija RS za prestrukturiranje in privatizacijo je ustanova za opravljanje strokovnih in tehničnih opravil za potrebe vlade ter za izvajanje javnih pooblastil v procesih lastninskega preoblikovanja podjetij v skladu z zakonom. Opravlja tudi svetovalne, predstavitvene, izobraževalne in druge strokovne storitve v zvezi s preoblikovanjem. Agencija je pravna oseba, javni zavod, s sedežem v Ljubljani, ki jo je ustanovila RS s posebnim zakonom (Uradni list RS, št.7/93). Agencija ima javna pooblastila za izdajanje listin po zakonu. Odločbe, ki jih izda, so dokončne. Zoper njih je možen samo en upravni spor.

V postopku lastninskega preoblikovanja so bile ustanovljene posebne institucije. In te so:

- Sklad republike Slovenije za razvoj
- Slovenski odškodninski sklad
- Sklad republike Slovenije za sukcesijo
- Kapitalski sklad pokojninskega in invalidskega zavarovanja
- Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov republike Slovenije

SKLAD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA RAZVOJ

Sklad RS za razvoj (Uradni list RS, št. 7/93) je bil ustanovljen za upravljanje vrednostnih papirjev in drugih sredstev, pridobljenih v lastninskem preoblikovanju podjetij in v prestrukturiranju bank in podjetij, in razpolaganje z njimi ter za opravljanje drugih dejavnosti v skladu z zakonom o denacionalizaciji in drugimi predpisi.

SKLAD je pravna oseba, delniška družba s sedežem v Ljubljani. Je pravni naslednik Sklada RS za razvoj, ki je bil ustanovljen s posebnim zakonom (Uradni list RS, št. 14/90).

Osnovni (ustanovitveni) kapital sklada znaša 1.000.000.000,00 SIT in je razdeljen na delnice. Delnice prve izdaje dobi RS kot edina ustanoviteljica Sklada, vplača pa jih z zamenjavo svoje trajne vloge v prejšnjem skladu v razmerju nominalnih vrednosti. Preostanek (nad 1.000.000.000,00 SIT) je bil razporejen na rezerve novega sklada. Delež ostalih delničarjev (tujih ali domačih) ne more preseči 29% delniškega kapitala Sklada.

Sklad lahko s pogodbo zaupa del svojih naložb domači ali tuji pravni osebi v upravljanje.

Delovanje Sklada nadzira pooblaščen revizijska hiša.

Likvidna sredstva in prihodki od upravljanja vrednostnih papirjev, ki jih bo Sklad pridobil v postopkih lastninskega preoblikovanja podjetij, naj bi se po zakonu uporabili za ustanovitev Ekološko-razvojnega sklada, Tehnološko-razvojnega sklada, Sklada za poplačilo vojnih odškodnin ter Sklada za ohranitev poseljenosti slovenskega podeželja.

Do sprejetja tega zakona o uporabi sredstev Sklada, pa lahko Sklad zbrana sredstva začasno investira v obveznice RS, vendar največ 30% likvidnih sredstev.

SLOVENSKI ODŠKODNINSKI SKLAD

Slovenski odškodninski sklad (odslej SOS) je ustanovila Republika Slovenija (Uradni list RS, št. 7/93). To je finančna organizacija, ustanovljena za poravnavanje obveznosti upravičencem po Zakonu o denacionalizaciji, Zakonu o zadrukah in drugih predpisih, ki urejajo denacionalizacijo premoženja.

SOS je pravna oseba, delniška družba, s sedežem v Ljubljani.

Delnice SOS-a so navadne in se glasijo na ime RS ter dajejo imetniku pravico do upravljanja, do dividende in do izplačila preostanka vrednosti premoženja sklada v primeru njegove likvidacije.

Sklad izdaja in upravlja obveznice in druge vrednostne papirje ter druga z zakonom pridobljena sredstva. Poskrbeti mora za kotizacijo obveznic na borzi, glasijo pa se na prinosnika. Nominirane so bile v DEM, izplačljive pa v SIT s 6% letno obrestno mero. Obresti se izplačujejo skupaj z odplačili obrokov glavnice.

Za redno izplačevanje obveznic (in obresti) ob zapadlosti jamči Sklad z vsem svojim premoženjem. Sredstva za kritje obveznosti iz tega naslova pa ima možnost pridobiti na različne načine.

Sklad dobiček obvezno razporeja v rezerve, izgubo pa pokriva v njihovo breme.

S poravnavo vseh obveznosti iz naslova denacionalizacije Sklad preneha obstajati.

SKLAD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA SUKCESIJO

Sklad RS za sukcesijo je bil ustanovljen za uveljavljanje terjatev in poravnavanje terjatev RS ter pravnih in fizičnih oseb z območja RS v postopku delitve premoženja, pravic in obveznosti SFRJ. Sklad je pravna oseba in posluje v in za račun RS. Sredstva se zagotavljajo z republiškim proračunom. Omenjene terjatve in obveznosti se prenesejo na Sklad po zakonu ali po pogodbi.

KAPITALSKI SKLAD POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA

Osnovni kapital sklada tvorijo delnice, neposredne vloge fizičnih oseb, delnice in deleži v družbenem kapitalu.

Prihodki Sklada so obresti, dividende in drugi prihodki, ki izvirajo iz naložbene in drugih njegovih dejavnosti. Dobiček se razporedi za povečanje osnovnega kapitala sklada, za zagotavljanje pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter za izplačila dividend (obresti) posameznim vlagateljem.

SKLAD KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ IN GOZDOV REPUBLIKE SLOVENIJE

Ustanovljen je bil tudi Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS, na katerega so se prenesla kmetijska in gozdna zemljišča, ki so bila v lasti države. V mojem primeru pa ni relevanten, zato se v podrobnosti ne bom podajala.

3. LASTNINSKO PREOBLIKOVANJE KINO- PODJETJA KRANJ, p.o.

V svojem diplomskem delu bom prikazovala primer lastninjenja Kinopodjetja Kranj p.o., ki je bilo, tako kot druga podjetja, v družbeni lasti. Na osnovi ZLPP, ki je bil objavljen v Uradnem listu RS, št. 55/93 in 31/93, je zbor delavcev Kinopodjetja Kranj na seji, dne 14. junija 1995, sprejel sklep, da se preimenuje v kapitalsko družbo, organizirano v družbo z omejeno odgovornostjo (odslej d.o.o.), ki je najbolj primerna za majhna podjetja, po mnenju zaposlenih in vodstva pa tudi najprimernejša za doseg ciljev oziroma za uspešno poslovanje podjetja.

ZGD opredeljuje kapitalske gospodarske družbe in ena izmed njih je tudi d.o.o. Pri d.o.o. osnovni kapital predstavljajo osnovni vložki družbenikov. D.o.o. odgovarja za svoje obveznosti nasproti tretjim osebam neomejeno, družbeniki pa za obveznosti družbe ne odgovarjajo. D.o.o. lahko ustanovi največ 50 družbenikov, le izjemoma lahko minister, pristojen za gospodarstvo, dovoli večje število družbenikov. Primerna je predvsem za združevanje manjšega podjetniškega kapitala, le redko za večje družbe. Ustanovi se s pogodbo, sklenjeno v obliki notarskega zapisa. Drugi zakonski akti (npr. statut) niso potrebni. Najmanjši ustanovitveni kapital je po starem zakonu znašal 1.500.000,00 SIT (danes 2.100.000,00 SIT), vsak osnovni vložek pa najmanj 10.000,00 SIT, (danes pa 14.000,00 SIT). Najmanj tretjina osnovnega kapitala mora biti zagotovljena v denarju. Manjšinski družbeniki lahko zahtevajo tudi sklic skupščine. Kapital je razdeljen na prenosljive poslovne deleže. Prenašajo se s pogodbo v obliki notarskega zapisa, vendar se mora pri tem upoštevati predkupna pravica drugih družbenikov, če družbena pogodba ne ureja drugače. Vsak družbenik ima le en poslovni delež, torej ima družba toliko deležev (različno velikih) kot družbenikov.

Dobiček se deli sorazmerno glede na višino poslovnih deležev, ne sme pa se družbenikom izplačati vrednost, ki je potrebna za ustanovitev osnovnega kapitala.

V d.o.o. je upravljanje veliko enostavnejše kot pri delniški družbi in sicer je v rokah družbenikov in direktorjev družbe. Število glasov je odvisno od poslovnih deležev. Sklepe sprejemajo na skupščini.

D.o.o. ima lahko tudi nadzorni svet, ki ni obvezen. Družba mora imeti vsaj enega direktorja, ki jo vodi na lastno odgovornost in jo tudi zastopa.

3.1. PREDSTAVITEV PODJETJA (pred lastninjenjem)

Polni naslov in pravna oblika podjetja, katerega opisujem, je KINOPODJETJE KRANJ, p.o., ki ima sedež na STRITARJEVI 1, 4000 KRANJ. Skrajšano ime podjetja se glasi KINO KRANJ, p.o. Omenjeno podjetje je bilo ustanovljeno leta 1947, njegova matična številka pa je 5055652. Šifra dejavnosti, ki jo opravlja, to je predvajanje filmov, je 120364.

Osnovna dejavnost Kinopodjetja je proizvodnja, distribucija in predvajanje filmov, organizacija kulturnih in športnih prireditev, ekonomska propaganda in gostinske storitve.

Podjetje je vpisano v sodni register pri Temeljnem sodišču v Kranju, Enota v Kranju, pod registrsko številko 1 – 171 – 00.

Konstituirano je bilo z odločbo številka 393/47 MLO KR 20. 01. 1947.

Podjetje ima značaj podjetja posebnega družbenega pomena, sicer pa je delovna organizacija v družbeni lastnini.

Na osnovi sklepa zbora delavcev Kinopodjetja Kranj je direktor podjetja poslal Agenciji RS za prestrukturiranje in privatizacijo v Ljubljani vlogo za potrditev programa lastninskega preoblikovanja s predstavitvijo podjetja, sklep o lastninskem preoblikovanju podjetja in program lastninskega preoblikovanja.

3.2. SKLEP O LASTNINSKEM PREOBLIKOVANJU PODJETJA

Na seji, dne 14. junija 1995, je zbor delavcev Kinopodjetja Kranj, p.o., na podlagi 19. člena ZLPP (Uradni list RS, št. 55/92, 7/93 in 31/93) in v skladu z Uredbo o pripravi programa preoblikovanja podjetij (Uradni list RS, št. 13/93 in 45/93) sprejel:

3.2.1. Sklep o lastninskem preoblikovanju podjetja

1. Po otvoritveni bilanci na dan 1. januarja 1993 je bila vrednost družbenega kapitala, ki je predmet lastninskega preoblikovanja, 82.210.000,00 SIT.
2. Glede na ugotovljeno vrednost družbenega kapitala se je izdalo 8.221 navadnih deležev, razdeljenih v razrede A, B, C in G, glede na način lastninskega preoblikovanja. Nominalna vrednost enega deleža je znašala 10.000,00 SIT, njihove lastnosti pa so bile opredeljene pri posameznem načinu lastninskega preoblikovanja. Podjetje je za ugotovljeno vrednost družbenega kapitala najprej izdalo začasnice, po vpisu v sodni register pa jih je nadomestilo s potrdilom o deležih.
3. Sprejem programa lastninskega preoblikovanja z dne 14. junija 1995.
4. Sprejela se je naslednja kombinacija načinov lastninskega preoblikovanja podjetja:
 - 4.1. Družbeni kapital je bil prenesen na sklade:
 - a) Razvojni sklad: 20% ali 16.450.000,00 SIT oziroma 1.645 navadnih deležev podjetja razreda A po nominalni vrednosti 10.000,00 SIT;
 - b) Slovenski odškodninski sklad: 10% ali 8.220.000,00 SIT oziroma 822 navadnih deležev podjetja A po nominalni vrednosti 10.000,00 SIT;

c) Kapitalski sklad pokojninskega in invalidskega zavarovanja: 10% ali 8.220.000,00 SIT oziroma 822 navadnih deležev podjetja razreda A po nominalni vrednosti 10.000,00 SIT.

Deleži, preneseni na sklade, so imeli lastnosti navadnih delnic iz 22. člena ZLPP.

4.2. Interna razdelitev delnic podjetja:

20% družbenega kapitala iz otvoritvene bilance je podjetje namenilo za interno razdelitev delnic v vrednosti 16.440.000,00 SIT oziroma 1.644 deležev podjetja razreda B z nominalno vrednostjo 10.000,00 SIT.

Deleži razreda B so navadni deleži, glasijo se na ime in so neprenosljivi dve leti od njihove izdaje, razen z dedovanjem. Do interne razdelitve so bili upravičeni vsi, ki so bili našteti v zakonu (zaposleni, bivši zaposleni, upokojenci podjetja). Z objavo v Uradnem listu RS in na oglasni deski podjetja je podjetje upravičence seznaniло in pozvalo (v dnevniku Delo in preko oglasne deske), da so predložili lastniške certifikate in potrdila (za neizplačani del neto OD), najkasneje v roku trideset dni od objave v Uradnem listu RS.

Če bi bila vrednost tako zbranih lastniških certifikatov in potrdil manjša od 20% družbenega kapitala, bi podjetje naredilo interni razpis za ožje družinske člane zaposlenih. Preostanek delnic, ki ni bil niti na ta način razdeljen, je podjetje v skladu z zakonom preneslo na Sklad RS za razvoj.

Interni razpis je potekal v Kinopodjetju Kranj, Stritarjeva 1. V primeru, da bi družinski člani zaposlenih vpisali več kot 20% družbenega kapitala, bi se višina vpisne vrednosti zmanjšala sorazmerno enako vsem družinskim članom. Če pa bi bila vrednost predloženih lastniških certifikatov večja od 20% družbenega kapitala, bi lahko upravičenci, ki so sodelovali pri interni razdelitvi, presežene lastniške certifikate, zaposleni pa tudi potrdila,

uporabili za kupnino za delnice v programu notranjega odkupa tako, da bi se presežek certifikatov/potrdil uporabil proporcionalno za vsakega udeleženca posebej.

4.3. Notranji odkup delnic, ki je po otvoritveni bilanci zajemal 40% vrednosti družbenega kapitala v znesku 32.880.000,00 SIT oziroma 3.288 deležev podjetja razreda C z nominalno vrednostjo 10.000,00 SIT. Prodajna cena je bila 12.506,74 SIT. S 50% popustom je znašala kupnina 16.440.000,00 SIT.

Upravičenci so se s pisno izjavo odločili za pristop k programu notranjega odkupa. Udeleženci pa so postali z vplačilom kupnine prvega paketa delnic.

V okviru programa preoblikovanja z notranjim odkupom je podjetje najprej preneslo celotno vrednost družbenega kapitala na Sklad RS za razvoj, namenjeno za notranji odkup v višini 32.880.000,00 SIT, oziroma 3.288 deležev podjetja razreda C. 20% prenesenih deležev je podjetje takoj odkupilo, to je 658 deležev s 50% popustom. Če so udeleženci s plačilom presegli celotni znesek kupnine, se je vplačani zneski znižal vsem sorazmerno.

Vplačilo prvega paketa delnic so upravičenci vplačali samo z denarnimi vplačili.

V naslednjih štirih letih naj bi podjetje odkupilo od Sklada vsako leto najmanj četrtno deležev, to je 658 deležev na leto, ki naj bi jih upravičenci odkupili z denarnimi sredstvi.

Vplačila deležev so se izvedla na privatizacijski podračun Kinopodjetja Kranj (51500 – 698 – 3551) z navedbo: plačilo kupnine za delnice v notranjem odkupu do tridesetega dne po objavi v Uradnem listu.

Deleži razreda C so navadni, imenski, dajejo pravico do upravljanja v skladu s pravili programa notranjega odkupa, dajejo pravico do dividende, izdani pa so v nominalni vrednosti 10.000,00 SIT. Prodajo se s 50% popustom. Izven programa notranjega odkupa so neprenosljivi, razen v primeru dedovanja.

V okviru programa je prenosljivost deležev omejena z zahtevo, da ostaja najmanj tretjina zaposlenih med udeleženci programa. Deleži, pridobljeni v programu notranjega odkupa v zameno za lastniške certifikate, pa so enaki deležem interne razdelitve in so neprenosljivi dve leti, razen z dedovanjem, po preteku pa so enaki kot ostali deleži programa notranjega odkupa.

5. Izločitev sredstev javne listine

Podjetje je izločilo sredstva javne listine lokalnih skupnosti v skupni vrednosti 98.232.000,00 SIT. In sicer za občino Jesenice 55.956.000,00 SIT, za občino Kranj 29.946.000,00 SIT in za občino Tržič 12.330.000,00 SIT.

6. Deleži denacionalizacijskega upravičenca

Ta delež znaša 3.710.000,00 SIT. Cena pridobljenih začasnic pa se revalorizira skladno z določili ZLPP.

7. Za izvedbo programa lastninskega preoblikovanja in za korekcije programa, ki niso vsebinske narave, je organ upravljanja v podjetju pooblastil posebno komisijo.

Program se predloži v odobritev Agenciji RS za prestrukturiranje in privatizacijo, Ljubljana, po njegovi odobritvi pa se vsebina objavi v Uradnem listu in na oglasni deski podjetja.

3.3. PROGRAM LASTNINSKEGA PREOBLIKOVANJA PODJETJA V DRUŽBENI LASTNINI - KINOPODJETJE KRANJ, p.o.

Ta program je zagotovil podjetju doseganje ciljev, ki so bili v njem določeni. Podjetje je moralo Agenciji omogočiti presojo programa preoblikovanja, skladnosti izbranih načinov ter nadzor nad izvajanjem preoblikovanja.

Komentar k finančnim podatkom in položaju podjetja:

Kinopodjetje Kranj je v letih 1991 in 1992 poslovalo pozitivno, rezultati pa se še izboljšujejo – sredstva so se povečevala, poslovalo se je z lastnim kapitalom. Osredotočili so se na domači trg. V letu 1994 so obnovili eno od kinodvoran, sicer pa so v preteklosti na splošno namenjali veliko sredstev novogradnji.

Za povečan obseg dela bi podjetje nujno potrebovalo sodobnejše naprave za predvajanje filmov in drugih medijev ter barvni razmnoževalni stroj za reklame.

3.3.1. Postopki pred začetkom preoblikovanja

A. Postopki pred sprejetjem programa

Vodstvo sindikata, člani organov upravljanja in delavci so bili s celotnim postopkom preoblikovanja predhodno seznanjeni in so imeli možnost podati predloge in pripombe.

Podjetje ni izdelalo ocene vrednosti podjetja, ocenilo je le nepremičnine (po pristojnem cenilcu).

B. Postopki pred začetkom lastninskega preoblikovanja

Podjetje je izvedlo denacionalizacijski zahtevek, ki se je nanašal na bivši kino v Stražišču pri Kranju. Denacionalizacijski upravičenec oziroma njegovi nasledniki so se strinjali, da imajo v Kinopodjetju Kranj kapitalski delež v vrednosti 3.710.000,00 SIT.

Drugih posebnosti pri preoblikovanju ni bilo.

C. Organizacijsko in finančno prestrukturiranje

Podjetje je razširilo dejavnost na oddajanje prostorov najemnikom in v ta namen adaptiralo avlo kina Storžič.

D. Predhodno organizacijsko in finančno prestrukturiranje

Podjetje je predvidevalo, da ne bo opravilo nikakršnih sprememb na tem področju (ne bo opravilo prenosov nepotrebnih sredstev na druge pravne osebe, ne bo prenašalo sredstev in naložb na Sklad za sukcesijo, ne bo izvršilo statusnih sprememb, ne bo izvršilo postopkov zamenjave obveznosti, ker ni pogojev za njihovo izvedbo).

Podjetje pa je izločilo sredstva javne lastnine lokalnih skupnosti v skupni vrednosti 98.232.000,00 SIT, ki so jih pridobile občine Kranj (29.946.000,00 SIT), Tržič (12.330.000,00 SIT) in Jesenice (55.956.000,00 SIT).

E. Otvoritvena bilanca in ocena vrednosti podjetja

Vrednost družbenega kapitala, ki se je lastninilo, je znašala 82.210.000,00 SIT in se je razdelila na 8.221 deležev, katerih nominalna vrednost je znašala 10.000,00 SIT.

Podjetje je v programu oblikovalo tudi rezerve v skladu z Uredbo o spremembah in dopolnitvah uredbe o metodologiji za izdelavo otvoritvene bilance stanja (Uradni list RS, št. 5/95).

Opisi načinov lastninskega preoblikovanja oziroma njihovih kombinacij:

➤ *Ugotovljena vrednost lastninskega kapitala*

Lastninilo se je 82.210.000,00 SIT družbenega kapitala ali 8.221 deležev.

➤ *Kombinacija načinov lastninjenja:*

- 40% naj bi se preneslo na Sklade,

- 20% interna razdelitev zamenjano za lastniške certifikate (dve leti neprenosljivi),
- 40% notranji odkup, znesek naj bi se prenesel na Sklad RS za razvoj (sodelovati mora najmanj tretjina zaposlenih).

Deleži naj bi se kupili s 50% popustom, njihova najmanjša vrednost naj bi znašala 10.000,00 SIT, vsak delež naj bi prinesel lastniku en glas.

➤ *Utemeljitev načinov lastninjenja in kombinacij:*

- 40% družbenega nominiranega kapitala naj bi podjetje preneslo na sklade v obliki imenskih deležev oznake A (32.890.000,00 SIT oziroma 3.289 deležev), ki naj bi jih podjetje vodilo v nematerializirani obliki, skladom pa naj bi izdalo začasnice.
- 20% družbenega kapitala naj bi podjetje namenilo interni razdelitvi kot nadomestilo za lastniške certifikate. In sicer 20% v obliki imenskih deležev oznake B ali 16.440.000,00 SIT oziroma 1.644 deležev; delavci, bivši zaposleni in upokojenci bodo za to vsoto zamenjali lastniške certifikate. Če se to ne bi zgodilo do interne razdelitve, bi podjetje v drugem krogu v roku petnajstih dni objavilo interni razpis in pozvalo ožje družinske člane zaposlenih k udeležbi v interni razdelitvi deležev.

V primeru večje vpisane vrednosti lastniških certifikatov pa bi (od 20% nominiranega družbenega kapitala), podjetje proporcionalno uporabilo certifikate za notranji odkup.

Za notranji odkup je podjetje namenilo 32.880.000,00 SIT nominiranega družbenega kapitala oziroma 3.288 deležev oznake E oziroma 40%. Deleži, odkupljeni s certifikati, so dobili oznako D, odkupljeni kakorkoli drugače pa oznako C.

Rok za vpis deležev je bil trideset dni po objavi javnega poziva v časopisu Delo in na oglasni deski. S prvim vplačilom so upravičenci odplačali v povprečju najmanj 10% deležev, preostali del pa v naslednjih štirih letnih obrokih, v višini

najmanj 20% družbenega kapitala, namenjenega notranjemu odkupu, ki ga je podjetje moralo prenesti na Razvojni sklad. Če so vplačila razpoložljivi znesek nominiranega kapitala presegla, so se vpisni zneski znižali v skladu z uredbo. Program odkupa je trajal, dokler podjetje ni odkupilo vseh deležev upravičencev.

Deleži, ki jih je podjetje odkupilo v korist udeležencev programa notranjega odkupa:

NOMINIRANI KAPITAL ZA LASTNINJENJE	82.210.000,00 SIT	8.221 DELEŽEV
1. Slov. odškod. Sklad	822	9,57 %
2. Kapit. Sklad. in inval. Zavar.	822	9,57 %
3. Kmečki sklad 3 LJ	1.644	19,13 %
4. Sklad za razvoj (rezervirano za notranji odkup)		
1997	658	
1998	658	
1999	657	
2000	657	
Skupaj	2.630	30,61 %
5. Zaposleni, upokojenci, ... interna razdelitev	1.645	19,15 %
6. Zaposleni, upokojenci, ... notranji odkup	658	7,65 %

3.3.2. Prvo soglasje Agencije (14. marec 1996)

ZLPP (Uradni list RS., št. 55/92), z dne 22. novembra 1992, zavezuje vsa podjetja, ki so se preoblikovala v kapitalske družbe z izdajo internih delnic, da v določenem roku po njegovi uveljavitvi in pred začetkom preoblikovanja po tem zakonu

pripravijo program uskladitve lastninskih razmerij, ki ga mora potrditi Agencija RS za prestrukturiranje in privatizacijo.

Kinopodjetje Kranj je Agenciji posredovalo pripravljeno metodologijo uskladitve lastninskih razmerij z dne 14. marca 1996. Agencija za prestrukturiranje in privatizacijo je izdala Kinopodjetju Kranj, p.o., odločbo (prvo soglasje), iz katere je razvidna sledeča kombinacija načinov lastninskega preoblikovanja:

- interna razdelitev dnevnic
- notranji odkup podjetja
- prenos navadnih delnic na Pokojninski sklad
- prenos navadnih delnic na Odškodninski sklad
- prenos navadnih delnic na Sklad RS za razvoj

Agencija je potrdila program lastninskega preoblikovanja v nominalni vrednosti družbenega kapitala 82.210.000,00 SIT za kar je podjetje izdalo 8.221 delnic.

3.3.3. Drugo soglasje Agencije (12. september 1996)

Na podlagi prvega soglasja se je pripravila zahtevana dokumentacija z ustreznimi prilogami, kot jih je zahteval zakon.

Kinopodjetje Kranj, p.o., je v skladu z zakonom in s sprejetim programom preoblikovanja pred vpisom v sodni register dne 27. julija 1996 zaprosilo za prestrukturiranje in privatizacijo ob predložitvi vse potrebne in overovljene dokumentacije za izdajo drugega soglasja.

12. septembra 1996 je Agencija za prestrukturiranje in privatizacijo Kinopodjetju Kranj izdala odločbo, s katero se je le-to lahko vpisalo v sodni register. Preoblikovanje je bilo izvedeno na podlagi Akta o lastninskem preoblikovanju podjetij, ki ga je v imenu organa upravljanja sprejela Agencija in je tudi sestavljen skladno z določbami Zakona o gospodarskih družbah.

Iz odločbe je razviden izbrani način lastninskega preoblikovanja:

- interna razdelitev delnic v višini 20,01% družbenega kapitala
- notranji odkup podjetja v višini 40,00% družbenega kapitala
- prenos na Pokojninski sklad v višini 10,00% družbenega kapitala
- prenos na Odškodninski sklad v višini 10,00% družbenega kapitala
- prenos na Sklad RS za razvoj v višini 20,00% družbenega kapitala

V okviru notranjega odkupa je podjetje na podlagi 24. in 25. člena ZLPP takoj odkupilo od Sklada za razvoj 6.580.000,00 SIT družbenega kapitala, namenjenega notranjemu odkupu. Preostanek kapitala iz programa notranjega odkupa, pa je podjetje za udeležence odkupilo v naslednjih štirih letih.

3.3.4. Vpis v sodni register – zaključek lastninskega preoblikovanja (6. december 1996)

V letu 1996 je bil končan postopek lastninskega preoblikovanja podjetja. Agencija za prestrukturiranje in privatizacijo je dne 14. marca 1996 izdala prvo soglasje k lastninskemu preoblikovanju. Na podlagi tega soglasja je bila potem pripravljena zahtevana dokumentacija z ustreznimi prilogami, kot jih je zahteval zakon. Dne 24. julija 1996 je bila izdana vloga za izdajo drugega soglasja, ki je bilo izdano 12. septembra 1996. S pridobitvijo drugega soglasja so bili izpolnjeni vsi pogoji za vpis v sodni register in na podlagi tega je bil podan predlog za vpis vanj. Okrožno sodišče je dne 6. decembra 1996 vpisalo spremembo v sodni register in s tem je bil zaključen program lastninskega preoblikovanja Kinopodjetja Kranj. **Kinopodjetje Kranj** se je registriralo kot **družba z omejeno odgovornostjo** za opravljanje dejavnosti proizvodnje, distribucijo in predvajanje filmov, organizacijo kulturnih in športnih prireditev, trgovino na debelo, ekonomske propagande, prevoznih in turističnih storitev, oddajanje in vzdrževanje poslovnih prostorov, poslovne dejavnosti.

Podjetje je z otvoritveno bilanco na dan 1. januarja 1993 ugotovilo nominalno vrednost osnovnega kapitala v višini **85.920.000,00 SIT** in ta kapital je razdeljen na **72 poslovnih deležev** različnih nominalnih vrednosti.

Struktura osnovnega kapitala, registriranega na sodišču, je bila v letu 1998 naslednja:

- PID Kmečka družba, d.d., Ljubljana, en poslovni delež v skupni nominalni vrednosti 32.880.000,00 SIT ali 38,27%.
- Denacionalizacijski upravičenec, g. Kazimir Cegnar in njegovi pravni nasledniki, en poslovni delež v nominalni vrednosti 3.710.000,00 SIT ali 4,32%.
- Udeleženci interne razdelitve, poslovni delež v skupni nominalni vrednosti 16.450.000,00 SIT ali 19,15%. Udeleženci interne razdelitve so bili zaposleni, bivši zaposleni, upokoјenci in družinski člani zaposlenih.
- Udeleženci notranjega odkupa, poslovni delež odkupljen v letu 1996, 1997 in 1998 v skupni nominalni vrednosti 21.660.000,00 SIT ali 25,20%. Ta delež se je odkupoval še naslednji dve leti. Udeleženci notranjega odkupa so bili zaposleni, bivši zaposleni in upokoјeni delavci podjetja. Kupnina za delnice notranjega odkupa se je vplačala v gotovini, z upoštevanjem 50% popusta in revaloriziranim indeksom na drobno prodajnih cen do dneva vplačila.
- V skladu za razvoj je bil rezerviran delež za notranji odkup za gotovino v naslednjih dveh letih v nominalni vrednosti 11.220.000,00 SIT ali 13,06%.

Z vpisom v sodni register je bilo lastninsko preoblikovanje Kinopodjetja Kranj zaključeno.

3.4. POLOŽAJ PODJETJA DANES

Na poslovanje podjetja v letu 2001 so v največji meri vplivali fizični pokazatelji. Kljub ugodnim napovedim na začetku leta, ko se je že izoblikoval okvirni celotni spored, podjetje ni doseglo predvidenih rezultatov. Obisk v letu 2001 se je v primerjavi z letom 2000 krepko znižal in sicer kar za 18,40% ali za 35.986 gledalcev. Ta padec obiska sicer ne predstavlja realnega rezultata, saj se nanaša

na celotni obisk v letu 2000 (tudi kino Železar in kino Tržič, izmed katerih je bil prvi odstopljen v upravljanje občini, drugega pa so zaprli). Bolj realen padec obiska predstavlja rezultat samo v Kranju (kino Center in kino Storžič), kjer je bil obisk za 13,4% ali za 23.431 gledalcev manjši kot v letu 2000.

V slovenskem merilu je kranjski obisk lani predstavljal 6% celotnega slovenskega obiska kinopredstav, kar je nekoliko manj kot leta 2000. Padec odstotka lahko pripišemo izgradnji multikina Kolosej, ki je pritegnil precejšen delež gledalcev, ki so doslej zahajali v kranjske kinodvorane.

Kljub vsemu pa so zaposleni v Kinopodjetju Kranj optimistični in upajo, da je za zveste obiskovalce Kolosej le trenutno aktualna novost in da se bodo vrnil v gorenjska kinematografa, kjer jih zaenkrat še ne moti hrustljanje kokic in pitje pijač.

Posebnost Kinopodjetja Kranj je tudi »Filmsko gledališče«, ki je med obiskovalci zelo priljubljeno. Podatki celo kažejo, da vsako leto bolj. Gre za abonmajsko predvajanje predvsem kvalitetnih, tujih (ne le ameriških) in domačih filmov, ki si jih gledalci sicer v rednem sporedu ne bi imeli možnosti ogledati.

4. SKLEP

Na osnovi analize pridobljenih dokumentov izbranega podjetja Kinopodjetja Kranj, d.o.o., lahko sklenem, da je lastninjenje le-tega potekalo po ustaljenem modelu, brez kakršnih koli posebnosti, kar pomeni v skladu z zakonsko določenimi pravili. Podjetje je najprej na podlagi 19. člena ZLPP in v skladu z Uredbo o pripravi programa preoblikovanja podjetij sprejelo Sklep o lastninskem preoblikovanju podjetja, v katerem je opredelilo program lastninskega preoblikovanja. Pred začetkom preoblikovanja je podjetje v skladu z ZLPP program uskladitve lastninskih razmerij posredovalo v potrditev Agenciji RS za prestrukturiranje in privatizacijo. Agencija je k predloženemu programu dala svoje prvo soglasje.

Podjetje je nato pripravilo še dodatno zahtevano dokumentacijo z vsemi prilogami, ki jih je zahteval zakon. S tem je bilo pridobljeno tudi drugo soglasje Agencije, s čimer se je postopek preoblikovanja podjetja lahko začel. Končal se je 6. decembra 1996 z vpisom v sodni register. Na podlagi tega lahko potrdim svojo prvo hipotezo, ki pravi, da je lastninjenje Kinopodjetja Kranj potekalo brez večjih zapletov in v skladu z zakonsko določenimi pravili.

V drugi hipotezi sem predpostavila, da se bo položaj podjetja s privatizacijo izboljšal, glede na to, da bodo zaposleni imeli večji interes delati za podjetje, ki bo delno tudi v njihovi lasti. Vendar pa lahko rečem, da se položaj ni bistveno izboljšal. Glavni vzrok so sedanje razmere na področju slovenske kinematografije, ki so se v zadnjih nekaj letih bistveno spremenile in vplivale na poslabšanje konkurenčnosti Kinopodjetja Kranj. Zlasti z izgradnjo slovenskega megakina »Kolosej« v Ljubljani se je obisk v kranjskih kinematografih občutno zmanjšal, saj si ljudje želijo vse nove filme ogledati kar najhitreje. Kolosej nudi možnost hkratnega predvajanja množice filmov, zaradi česar so kranjske kinodvorane kljub temu, da so tehnično opremljene in estetsko prenovljene, nekonkurenčne. Glede na to, da publika trenutno bolj kot za klasične kinodvorane kaže zanimanje za velik multikompleks kot je Kolosej, ki poleg ogleda filmov nudi tudi druge možnosti zabave, se zdi, da za Kinopodjetje Kranj edino rešitev predstavlja izgradnja novih kinodvoran. Problem, ki se na tem mestu pojavi, je, da se sedanji lastniki za kaj takega ne morejo odločiti, ker nimajo dovolj lastnih denarnih sredstev. Zato so se odločili poiskati novega strateškega partnerja s svežim kapitalom, kar bo omogočilo povečanje števila dvoran. Trenutni lastniki Kinopodjetja Kranj so se torej odločili podjetje prodati najboljšemu ponudniku.

Hipotezo 2 tako lahko delno ovržem, saj zadovoljstvo lastnikov v celoti ne ustreza pričakovanemu. Bi pa vseeno dodala, da lastniki, ki so trenutno že vsi na meji upokojitve, ničesar ne obžalujejo, saj so prepričani, da so za (trenutno še vedno njihovo) podjetje storili več, kot pa so si upali pričakovati.

5. LITERATURA IN VIRI

1. AGENCIJA RS ZA PRESTRUKTURIRANJE IN PRIVATIZACIJO (Uradni list RS, št. 7/93).
2. PROGRAM PREOBLIKOVANJA PODJETIJ (Uradni list RS, št. 13/93, 45/93).
3. SKLAD KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ IN GOZDOV RS (Uradni list RS, št. 10/93).
4. SKLAD RS ZA RAZVOJ (Uradni list RS, št. 17/93, 4/90).
5. SLOVENSKI ODŠKODNINSKI SKLAD (Uradni list RS, št. 7/93).
6. SLOVENSKI RAČUNOVODSKI STANDARDI. Ljubljana : Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije, 1993.
7. SPLOŠNA KOLEKTIVNA POGODBA ZA GOSPODARSTVO (Uradni list RS, št. 31/90, 11/93).
8. UREDBA O METODOLOGIJI ZA IZDELAVO OTVORITVENE BILANCE STANJA (Uradni list RS, št. 24/93, 5/95).
9. ZAKON O DENACIONALIZACIJI (Uradni list RS, št. I. 27/91).
10. ZAKON O GOSPODARSKIH DRUŽBAH (Uradni list RS, št. 30/93).
11. ZAKON O GOSPODARSKIH JAVNIH SLUŽBAH (Uradni list RS, št. 32/93).
12. ZAKON O GOZDOVIH (Uradni list RS, št. 30/93).
13. ZAKON O LASTNINSKEM PREOBLIKOVANJU PODJETIJ (Uradni list RS, št. 55/92, 7/93, 31/93).
14. ZAKON O PODJETJIH (Uradni list SFRJ, št. 77/88).
15. ZAKON O PRISILNI PORAVNAVI, STEČAJU IN LIKVIDACIJI (Uradni list SFRJ, št. 84/89).
16. ZAKON O ZADRUGAH (Uradni list RS, št. 13/92, 7/93).
17. ZAKON O ZAVODIH (Uradni list RS, št. 12/91).
18. ZAKON O ZDRUŽENEM DELU (Uradni list SFRJ, št. 53/76).

PRILOGE:

- Zbiranje lastniških certifikatov
- Lastninsko preoblikovanje Kinopodjetja Kranj, p.o.
- Sklep o lastninskem preoblikovanju Kinopodjetja Kranj, p.o.
- Izpis iz sodnega registra stanje na dan 27. november 1996
- Bilančni obrazec otvoritvene bilance
- Vloga za potrditev programa lastninskega preoblikovanja podjetja
- Bilanca stanja 2001
- Bilanca uspeha 2001